

od IX. do XII. stoljeća. Prilog kontekstualizaciji novopronađenog natpisa u gradu Krku” (739-758) Mirjane Matijević Sokol u kojem autorica analizira predromaničke i romaničke latinske natpise u gradu Krku. Veća je pozornost posvećena natpisu biskupa Ivana pronadenom 2008. u franjevačkom samostanu u Krku, koji se stavlja u kontekst srednjovjekovne epigrafske baštine širega dalmatinskog područja. Franjo Velčić u radu “Heraldičko stvaralaštvo Branka Fučića” (759-770) govori o devet biskupskih grbova te o grbu Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, koje je Fučić osmislio. Slijedi rad Damira Sabalića pod naslovom “Inventarizacija staroga knjižnog fonda u samostanskim knjižnicama na Kvarneru” (771-778) u kojemu se donose informacije o hvalevrijednom radu na inventarizaciji staroga knjižnog fonda u samostanima na Kvarneru, koji provode konzervatori od 2005. godine. Posljednji rad, pod naslovom “Putokazi Branka Fučića” autora Darka Žubri- nića, govori o uspomenama autora na Branka Fučića te o pokušajima digita- lizacije i valorizacije nekih Fučićevih djela.

Kao prilozi, na kraju zbornika nalaze se Raspored rada (795-806) i Kronika (807-814) znanstvenoga skupa te Kazalo osobnih i zemljopisnih imena (815-841).

Zaključno se može reći da je ovaj opsežan zbornik na jednom mjestu okupio niz kvalitetnih radova istraživača različitih znanstvenih područja čime se na primjeren način odala počast Branku Fučiću. Manju zamjerku može se uputiti na kvalitativnu neujednačenost članaka te ponekad neade- kvatan grafički sadržaj koji prati tekst. Unatoč tome, ovo je značajna, opsežna i vrijedna publikacija koja zaslužuje svaku pohvalu, kao i njezin urednik.

Ivan Braut

Slovensko-hrvaško sosedstvo / Hrvatsko-slovensko susjedstvo,
ur. Darko Darovec i Petar Strčić, Koper: Univerza na Primorskem,
Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales /
Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2011., 420 str.

Iz tiska je 2011. izišao zbornik radova *Slovensko-hrvaško sosedstvo / Hrvat- sko-slovensko susjedstvo* u izdanju Znanstveno-raziskovalnoga središča Koper i Zgodovinskoga društva za južno Primorsko, a suizdavač je Zavod za povi-

jesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Darko Darovec i Petar Strčić, glavni urednici izdanja, napisali su "Uvodnik" (9-11) u kojem ukazuju na to da je pitanje formiranja slovensko-hrvatske granice desetljećima predmet proučavanja slovenske i hrvatske historiografije, dok je u novije vrijeme, posebno od stjecanja neovisnosti obju država, postalo predmetom političkih polemika. Urednici su naglasili da je želja ove publikacije postavljanje pitanja granica u širi povijesni kontekst koji će ponuditi smjernice za konstruktivno rješavanje spora oko pograničnoga područja u zajedničkom europskom prostoru.

Prvi članak je rad Petra Strčića "Osnovni pogledi u Hrvatskoj o povijesti hrvatsko-slovenskih odnosa" (13-28). U analizi odnosa dviju država autor se dotaknuo i suvremenoga doba istaknuvši da su prosudbe u Hrvatskoj o povijesti hrvatsko-slovenskih odnosa optimistične te da bi rezultati trebali imati pozitivan utjecaj na razvoj slovensko-hrvatskoga pograničnog područja i odnosa između dviju država u cjelini. Salvator Žitko ("Slovensko-hrvaški odnosi v Avstrijskem primorju v luči 'novega kurza' hrvaške politike", 29-46) obradio je slovensko-hrvatske odnose u Istri i Trstu na početku 20. stoljeća. Autor je napomenuo kako je tijekom cijeloga razdoblja u ovom osjetljivom etnički složenom području Trst zadržao svoju ulogu povezivanja naroda. Darko Dukovski je u radu "Hrvatsko-slovenski odnosi i pitanje razgraničenja u Istri (1900.-2002.)" (47-66) istražio odnose dviju zemalja tijekom prošloga stoljeća. Istaknuo je da je razdoblje na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće u odnosima Hrvata i Slovenaca u Istri posebno značajno jer su se i jedni i drugi, na sličan način, bavili problemom rješavanja vlastitoga nacionalnog pitanja i razvoja modernoga društva. Dukovski zaključuje da se na kraju 20. stoljeća na razini dviju država nije vidjelo rješenje granica u Istri, ali na razini društva održavani su zadovoljavajući odnosi. Radom "Vzajemnost slovenske in hrvaške duhovščine med obema vojnama" (67-80) Egon Pelikan ukratko je prikazao aktivnosti slovenskoga i hrvatskoga svećenstva između dva svjetska rata u Juljskoj krajini. Istaknuo je da je dvama nacionalnim pokretima zajedničko to što su međusobno surađivali, podupirali se i branili jedni druge.

U članku "Emigrantski vidik slovensko-hrvaškoga razmejevanja v Istri med drugo svetovno vojno" (81-104) Samo Kristen je istražio određena stajališta hrvatske i slovenske emigracije u procesu razgraničenja u Istri, čiji se početak može pratiti od druge polovice 30-ih godina 20. stoljeća. Darja

Mihelič ("Piranski zaliv: nekoč sobivanje, danas prepir", 105-128) naglašava kako je Istra povijesno bila dom za Talijane, Slovence, Hrvate, Vlahe (kao etničke grupe) te manjem broju pripadnika njemačke zajednice. Darko Darovec je u članku "Moderna štetja prebivalstva in slovensko-hrvaška etnična meja v Istri" (129-142) istaknuo da se granica Slovenije i Hrvatske u Istri formirala tijekom stoljeća kao rezultat povijesnih, geografskih, ekonomskih, demografskih, administrativnih, političkih i vojnoobrambenih čimbenika. U radu "Kulturna dediščina in vezi med kraji v istarski notranjosti na obeh straneh slovensko-hrvaške meje" (143-158) Mojca Ravnik je na temelju etnoloških studija, od 80-ih do početka 90-ih godina 20. stoljeća, pokušala rasvijetliti određene gospodarske i socijalne kontakte i veze između gradova u unutrašnjosti Istre s obje strane slovensko-hrvatske granice te njihovu važnost za razumijevanje i očuvanje kulturne baštine. Maja Polić ("O slovenskom svećeniku Franji Ravniku kao hrvatskome narodnom preporoditelju", 159-178) je uvidom u arhivski materijal analizirala Ravnikov utjecaj na hrvatski i slovenski preporod u Istri. Autorica njegov hrvatski preporodni napor ocjenjuje iznimno značajnim te ga smješta uz bok drugim tadašnjim prvcima istarskoga preporodnog pokreta.

Irvin Lukežić se u radu "Pjesnik u pejsažu – hrvatsko-slovenske književne veze početkom XX. stoljeća" (179-196) bavi pjesnicima s obje strane današnje slovensko-hrvatske granice te hrvatskom književnom tradicijom iz istoga razdoblja i njezinim vezama sa slovenskim kulturnim područjem. Vera Kržišnik-Bukić ("Kontroverze slovensko-hrvaške sosesčine", 197-226) prikazuje višeslojnu strukturu kontakata i odnosa uspostavljenih i razvijenih između Slovenaca i Hrvata u pograničnom području tijekom recentne povijesti sve do danas. U prvom su planu njezina interesa istraživačka pitanja koja se odnose na formiranje nacionalnih obilježja u ovoj regiji. Rad Damira Josipovića "Slovensko-hrvaška meja: izbrane problematizacije političnoga in etničnoga razmejevanja" (227-248) bavi se aktualnim pitanjem slovensko-hrvatske granice i nekim gledištima njezina osnivanja i određivanja. Autor također ističe da je sa stajališta međunarodnog prava slovensko-hrvatska granica novi fenomen koji postoji manje od dvadeset godina. U članku "Prekinitve in diskontinuitete razvoja, stalnica istrske obmejnosti" (249-262) Karmen Medica je istaknula kako se dobro uspostavljena slovensko-hrvatska granica svakodnevnoga života u Istri promijenila s pojavom nove države i granice Europske Unije. Naglasila je da unatoč svim prekidima i diskon-

tinuitetima nepromjenjiva istarska etnogeneza ostaje veza između različitih društvenih skupina. Barbara Riman ("Zgodovina čezmejnih stikov prebivalstva obmejnega ozemlja Občine Ilirska Bistrica", 263-276) je analizirala i opisala proces stalne migracije slovenskoga stanovništva iz gradova koji se nalaze na slovenskom pograničnom području oko Ilirske Bistrice u Hrvatsku. Autorica je prikupljene podatke obradila metodama analize i usporedbe te kvalitativnom metodom.

U članku "Zgornjekolpska in čabranska dolina – prekinjene naravne povezave ali neperspektive zaprtega območja" (277-294) Marko Smole je analizirao povezanost pograničnoga područja slovenske Zgornjekolpske i hrvatske Čabranske doline. Autor je napomenuo da bi hrvatska i slovenska vlast trebale pokazati više interesa za pronalaženje što boljšeg načina razgraničenja za dolinu i njezine stanovnike. Damir Magaš i Ante Blaće ("Geoprometni aspekti razvoja pograničnoga prostora Italija – Slovenija – Hrvatska", 295-303) istražili su ulogu prometne povezanosti pograničnog područja triju zemlja te njegovu važnost u širem međunarodnom kontekstu. Marjana Mirković je u radu "Slovenska informativna točka Si-T, Reka" (305-308) sažela aktivnosti u okviru projekta informacijskoga ureda u Rijeci, koji je dizajniran da bi se omogućila šira komunikacija informacija iz različitih područja te pridonijelo očuvanju baštine i slovenskoga jezika. U članku "Vpliv razpada Jugoslavije na turizem v Istri" (309-318) Anton Gosar analizirao je turističku strategiju Slovenije i Hrvatske u Istri napomenuvši da je ona u Jugoslaviji do 1991. izgledala kao jedna. Autor je također istaknuo da je odličan odnos i radno okruženje bilo ostvareno zbog činjenice da je regija u cjelini imala zajedničku povijest. Darko Kladnik i Primož Pipan su u radu "Poimenovanje Piranskoga zaliva skozi čas in njegove sodobne medijske razsežnosti" (319-351) analizirali imena koja su se upotrebljavala za geografski najveću uvalu Tršćanskoga zaljeva. Neki od tih naziva su Piranski zaliv, Piranski zaljev, Baia di Pirano, Valle di Sicciole i Savudrijska vala.

Nakon radova slijede sažeci na engleskom jeziku (352-376), a potom poglavlja "Viri in literatura" (377-408) i "Imensko in krajevno kazalo" (409-417).

Željko Cetina